

Dnr : **UN2022/314-3**

Utredning gratis mensskydd

Bakgrund

Carina Svensson (S) föreslår i en motion inkommen 2022-01-18 att mensskydd ska vara gratis i Bollebygds kommun under tiden flickor går i grundskola och gymnasium eller är i samma ålder som gymnasieeleverna. Motionären vill att mensskydd ska finnas i skolan och på olika aktiviteter i kommunen och som gymnasieelev ska man kunna hämta på någon plats i kommunen. Kommunfullmäktige har på sammanträde 2022-02-10, § 6, remitterat motionen till kommunstyrelsen för handläggning.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslog att kommunfullmäktige skulle;

- bifalla motionen i den del som avser att gratis mensskydd ska finnas för samtliga grund- och grundsärskoleelever
- ger utbildningsnämnden i uppdrag att utreda distribution av gratis mensskydd till gymnasieelever och anse motionen besvarad i den del som avser att gymnasieelever ska erbjudas gratis mensskydd
- avslå motionen i den del som avser att det ska införas gratis mensskydd för personer i samma ålder som gymnasieelever, personer som inte går i skola.

Kommunstyrelsen föreslog och Kommunfullmäktige beslöt 2022-09-22 § 101 att bifalla motionen och ger utbildningsnämnden i uppdrag att utreda distribution av gratis mensskydd till personer under 20 år.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunstyrelseförvaltningen gjorde bedömningen att kostnaden för mensskydd för alla elever i grundskola och grundsärskola beräknas till ca 85 tkr och till alla elever i gymnasieåldern 55 tkr. För de kommunala skolorna i Bollebygds kommun finns mensskydd på skolan. Det pågår en upphandling av automater för kommunens skolor. Förslaget om menskopp beräknas kosta ca 100 000 kronor i startinköp och sedermera ca 20–30 000 kr per år för nytillkomna och utbyten.

Förvaltningens bedömning och förslag

De flesta får mens någon gång mellan 9 och 16 årsåldern. Vanligast är att det börjar i 12–14-årsåldern.

Riksdagen har ställt sig bakom det som anförs i en motion (2021/22:1553) om att beakta möjligheten till kostnadsfria mensskydd till berörda invånare och tillkännagett detta för regeringen. Flera länder har lagstiftat om gratis mensskydd exempelvis England, Skottland och Nya Zeeland. Flera kommuner i Sverige har på olika sätt beslutat om gratis mensskydd i skolan och på kommunens arbetsplatser t.ex. Hagfors och Smedjebacken. Fria mensskydd i kommunens skolor och eventuellt på arbetsplatser kan anses vara en arbetsmiljöfråga. I skolorna i Bollebygds kommun finns idag tillgång till mensskydd i anslutning till skolsköterskans expedition samt i flera toaletter på varje skola. Det pågår en upphandling av automater för kommunens skolor.

Att distribuera gratis mensskydd för alla unga personer upp till 20 år kräver logistik och upphandling. En lösning som Utbildningsförvaltningen anser vara hållbar ur flera synvinklar är att personer under 20 år som har mens får en menskopp var. Den kan delas ut på ungdomsmottagningen och hos skolsköterskan i skolan.

En menskopp är ett mensskydd som förs in i slidan. Blodet samlas i koppen och den töms sen i toaletten. En menskopp kan användas i flera år. Man kan bada och träna med

menskopp, och den syns eller känns inte om den sitter rätt. En menskopp är gjord i mjukt gummi eller silikon. Det är en liten kopp som har en liten pinne eller ring längst ner. Koppen samlar upp blodet så att det inte rinner ut. Det får plats mer blod i en menskopp än i bindor och tamponger. Det finns olika storlekar på menskoppar.

§74

UN2022/314

Svar på återremitterad utredning om gratis mensskydd

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar att godkänna utbildningsförvaltningens utredning om gratis mensskydd, med följande tillägg:

Utöver att alla personer under 20 år som har mens kan hämta ut en menskopp, föreslås att automater med mensskydd placeras på följande platser:

- Biblioteket
- Krafthuset
- Ungdomsmottagningen

Utbildningsnämnden beslutar att skicka utredningen med tillägg vidare till Kommunfullmäktige.

Ärendet

Bakgrund

Carina Svensson (S) föreslog i en motion till kommunstyrelsen 2022-01-18 att mensskydd ska vara gratis i Bollebygds kommun under tiden flickor går i grundskola och gymnasium eller är i samma ålder som gymnasieeleverna. Motionären vill att mensskydd ska finnas i skolan och på olika aktiviteter i kommunen och som gymnasieelev ska man kunna hämta på någon plats i kommunen.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-09-22 att bifalla motionen och ge utbildningsnämnden i uppdrag att utreda distribution av gratis mensskydd till personer under 20 år.

På utbildningsnämndens sammanträde 2023-03-22 presenterade utbildningsförvaltningen sin utredning i ärendet (Dnr UN2022/314-3, bifogas) och föreslog nämnden att besluta om gratis mensskydd i form av menskopp till personer under 20 år. Utbildningsnämnden beslutade då att återremittera ärendet till utbildningsförvaltningen avseende delen som gäller ungdomar i gymnasieålder så att de inte bara erbjuds menskopp, utan även andra mensskydd till exempel bindor och tamponger.

I skolorna i Bollebygds kommun finns sedan tidigare tillgång till mensskydd i anslutning till skolsköterskans expedition samt i flera toaletter på varje skola. Då det inte funnits någon upphandling för dessa skydd, har elevhälsan, parallellt med att ovannämnda utredning gjorts, upphandlat automater med olika typer av mensskydd. Dessa automater levereras av företaget Red Locker och sätts nu upp i Bollebygds grundskolor (hösten 2023).

Förslag

Utöver att alla personer under 20 år som har mens kan hämta ut en menskopp, föreslår utbildningsförvaltningen att automater med mensskydd placeras på följande platser:

- Biblioteket
- Krafthuset
- Ungdomsmottagningen

Dessa bedöms vara centrala och lättåtkomliga platser för ungdomar i kommunen.

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att godkänna utbildningsförvaltningens utredning om gratis mensskydd, med följande tillägg:

Utöver att alla personer under 20 år som har mens kan hämta ut en menskopp, föreslås att automater med mensskydd placeras på följande platser:

- Biblioteket
- Krafthuset
- Ungdomsmottagningen

Utbildningsnämnden beslutar att skicka utredningen med tillägg vidare till Kommunfullmäktige.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Borttagen på grund av personuppgifter.

Skickas till

Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad